

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 123/24

U Luxembourggu 29. srpnja 2024.

Presuda Suda u predmetu C-298/22 | Banco BPN/BIC Português i dr.

Razmjena informacija između 14 kreditnih institucija u Portugalu tijekom više od deset godina mogla bi predstavljati ograničenje tržišnog natjecanja s obzirom na cilj

U konačnici je na portugalskom sudu za tržišno natjecanje da utvrdi je li to slučaj

U rujnu 2019. portugalsko Tijelo za tržišno natjecanje (AdC) izreklo je protiv 14 kreditnih institucija (među kojima i šest najvećih u Portugalu)¹ novčanu kaznu u ukupnom iznosu od 225 milijuna eura. AdC je utvrdio da su te institucije povrijedile nacionalno i Unijino pravo tržišnog natjecanja sudjelujući u opsežnoj uzajamnoj mjesečnoj razmjeni osjetljivih informacija tijekom više od deset godina, odnosno između 2002. i 2013. Razmijenjene informacije odnosile su se na tržište stambenih kredita, tržište potrošačkih kredita i tržište poslovnih kredita. One su se ticale određenih kako trenutačnih tako i budućih uvjeta koji se primjenjuju na transakcije, uključujući raspone stopa i varijable rizika, te pojedinačnih podataka o proizvodima sudionika u toj razmjeni².

Ta se razmjena informacija smatrala „neovisnom” jer AdC nije tvrdio da je ona povezana s usklađenom praksom kojom se ograničava tržišno natjecanje, kao što je to sporazum o cijenama ili o podjeli tržišta. Međutim, AdC je smatrao da ta razmjena informacija predstavlja ograničenje tržišnog natjecanja s obzirom na cilj. To znači da je, prema mišljenju tog tijela, ozbiljnost te usklađene prakse takva da nije potrebno ispitivati njezine eventualne posljedice na predmetna tržišta da bi se zaključilo kako se njome krši pravo tržišnog natjecanja.

Većina kreditnih institucija sudionica³ protiv odluke AdC-a podnijela je tužbu pred portugalskim sudom za tržišno natjecanje. Te institucije tvrde da predmetna razmjena informacija sama po sebi nije bila dovoljno štetna da bi se mogla smatrati ograničenjem tržišnog natjecanja s obzirom na cilj. Stoga smatraju da je potrebno ispitati njezine posljedice. Dodaju da je u svakom slučaju AdC trebao uzeti u obzir gospodarski, pravni i regulatorni kontekst u kojem je ta razmjena izvršena.

Portugalski sud postavlja Sudu pitanje o mogućnosti i uvjetima pod kojima se razmjena informacija može smatrati ograničenjem tržišnog natjecanja s obzirom na cilj.

Sud odgovara da **neovisna razmjena informacija među konkurentima može predstavljati ograničenje tržišnog natjecanja s obzirom na cilj**. Dovoljno je da je ta razmjena dio nekog oblika usklađenog djelovanja koje je po samoj svojoj prirodi, u kontekstu poput onoga u kojem je izvršena ta razmjena, nužno **štetno za dobro funkcioniranje normalnog tržišnog natjecanja**. Međutim, da bi tržište funkcioniralo u normalnim uvjetima, gospodarski subjekti moraju **samostalno određivati politiku** koju namjeravaju slijediti **i ostati u neizvjesnosti** u pogledu budućih ponašanja drugih sudionika. Dakle, razmjena informacija dio je nekog oblika usklađenog djelovanja koje se može smatrati ograničenjem s obzirom na cilj **ako omogućuje da se otkloni takva neizvjesnost**. Takav je slučaj ako su **razmijenjene informacije povjerljive i strateške u smislu da mogu otkrivati buduće ponašanje konkurenta na predmetnim tržištima**⁴.

To bi u konkretnom slučaju moglo biti tako⁵ jer iz opisa predmetnih činjenica koje je iznio portugalski sud očito

proizlazi da su se razmijenjene informacije odnosile, među ostalim, na **namjere buduće izmjene raspona kamatnih stopa** sudionika u razmjeni. Nadalje, ako bi to bio slučaj, imajući u vidu činjenicu da rasponi kamatnih stopa čine jedan od parametara na temelju kojih se na određenom tržištu uspostavlja tržišno natjecanje, **jedini cilj takve razmjene mogao je biti narušavanje tržišnog natjecanja**. Ipak, na portugalskom je sudu je da provede činjenične provjere potrebne radi utvrđivanja spada li doista predmetna razmjena u ograničenje s obzirom na cilj.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst i, ovisno o slučaju, kratak prikaz](#) presude objavljuju se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Nancho Nanchev ☎ (+352) 4303 2083.

Snimke s objave presude nalaze se na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.

Ostanite povezani!

¹ Banco BPN/BIC Português; portugalsko društvo kći društva Banco Bilbao Vizcaya Argentaria (BBVA); Banco Comercial Português (BCP); Banco Português de Investimento (BPI); Banco Espírito Santo (BES), u likvidaciji; Banco Internacional do Funchal (BANIF); Banco Santander Totta (za djela koja je sâm počinio i za djela koja je počinio Banco Popular); Barclays Bank; Caixa Económica Montepio Geral – Caixa Económica Bancária (Montepio); Caixa Geral de Depósitos (CGD); Caixa Central de Crédito Agrícola Mútuo (CCCAM); Deutsche Bank i portugalsko društvo kći društva Unión de Créditos Inmobiliarios (UCI). Šest najvećih kreditnih institucija u Portugalu 2013. je upravljalo s 83 % ukupne bankovne imovine cijelog portugalskog bankarskog sektora.

² Raspon kamatnih stopa jest razlika između stope koju kreditna institucija primjenjuje na korisnika kredita i stope po kojoj se ona u načelu refinancira. Varijable rizika koriste se kako bi se određeni raspon kamatnih stopa vezao uz svaku razinu rizika klijenta – određenu prema čimbenicima kao što su prihodi, financijsko učešće ili trošak nekretnine konkretnog klijenta – radi kompenziranja tog rizika. Količina proizvoda označava individualizirane podatke po svakoj kreditnoj instituciji sudionici u pogledu iznosa kredita odobrenih tijekom prethodnog mjeseca. Ti su podaci bili priopćeni na raščlanjen način, odnosno raščlanjeni u detaljne potkategorije, te u tom obliku nisu bili dostupni iz drugog izvora, ni u trenutku razmjene ni nakon toga.

³ Svi osim društava BANIF i Deutsche Bank. Društvo Banco Popular je u lipnju 2017. preuzeto od strane društva Banco Santander.

⁴ Povjerljive informacije su informacije koje nisu već poznate svim gospodarskim subjektima aktivnima na predmetnom tržištu. Strateške informacije su informacije koje mogu otkriti, nakon kombiniranja s drugim već poznatim informacijama, strategiju koju neki od sudionika u razmjeni informacija namjeravaju provesti u pogledu onoga što predstavlja jedan ili više parametara s obzirom na koje se na predmetnom tržištu uspostavlja tržišno natjecanje. Međutim, portugalski sud naglašava da su se predmetne razmjene odnosile na strateške informacije koje nisu bile javne ili kojima je bilo teško pristupiti ili ih je bilo teško sistematizirati. Naime, razmijenjene informacije razlikovale su se od informacija koje su kreditne institucije dužne pružiti potrošačima. Osim toga, te su informacije razmjenjivane na raščlanjen i pojedinačan način te su se odnosile na trenutačna ili buduća ponašanja (među ostalim, na namjere promjene strateškog ponašanja u bliskoj budućnosti ili na trgovinske uvjete koji su na snazi).

⁵ Radi se prije svega o informacijama vezanima uz raspone kamatnih stopa. Ti se rasponi odnose na jedan od parametara na temelju kojih se uspostavlja tržišno natjecanje na trima predmetnim tržištima (stambeni krediti, potrošački krediti i poslovni krediti), tako da svaka informacija o budućim namjerama kreditnih institucija da ih izmjene predstavlja stratešku informaciju. Isto vrijedi i za informacije koje se odnose na buduću promjenu varijabli rizika koje se primjenjuju na raspon stopa s obzirom na pojedinačni profil rizičnosti klijenata. Naime, potonje informacije, zajedno s informacijama o budućim namjerama u pogledu raspona kamatnih stopa, omogućuju precizniji uvid u strategije određivanja cijena koje sudionici u razmjeni namjeravaju provesti. Kad je riječ o informacijama koje se odnose na količinu proizvoda, one se mogu kombinirati s drugim vrstama razmijenjenih ili slobodno dostupnih informacija kako bi se saznale buduće namjere sudionika u razmjeni ili kako bi se njihovo postupanje uskladilo s jednim od parametara na temelju kojih se na tim tržištima uspostavlja tržišno natjecanje.